

**POEZII DE
RADU GYR
DIN VOLUMUL
“POEZIA ÎN
CĂTUȘE”**

OFRANDĂ

Din luptele și-nfrângerile noastre
așternem trepte noilor destine,
o scară de mărgean peste dezastre,
să urce pașii lumii care vine.

Din fiecare rană care doare,
din orice suferință mai adâncă,
armuri am pus pe piepturi viitoare
și spade-am pus în mâini ce nu sunt încă.

Iar dac-am plâns, din lacrima măiastră
răsare mângâierea de mătase
pe care mâine alții au s-o lase
pe alte frunți ce cresc din fruntea noastră.

Și-atunci în noaptea zgurei și a zloatei
închidem luptă, lacrimă și rană,
din dăruirea noastră subterană
ne.om face pâine pentru foamea gloatei.

ÎNDEMÂN LA LUPTĂ

Nu dor nici luptele pierdute,
nici rănilor din piept nu dor,
cum dor acele brațe slute
care să lupte nu mai vor.

Atunci când inima ta cântă,
ce-nseamnă-n luptă-un braț înfrânt,
ce-ți pasă-n colb de-o spadă frântă,
când te ridici c-un steag mai sfânt?

Înfrânt nu ești atunci când sângeri
și nici când ochii-n lacrimi ți-s,
cele mai crâncene înfrângeri
sunt renunțările la vis.

CREZUL

Puneți-mi lanțuri și cătușe
să sune scrâșnetul hain
și mii de lacăte la ușe,
eu cum am fost, așa rămân.

Surpați asupra-mi munți și ape,
puteți chiar să mă spânzurați.
Cu grele, negre târnăcoape,
credința nu mi-o sfărâmați.

Târâți-mă, de vreți, sub șanțuri
și îngropați-mi trupul stins.
Eu simt ca Făt-Frumos, din lanțuri
puteri adânci de neînvins.

Puteți să năpustiți tot iadul
ca să mă frângă până-n miez.
Eu stau în viscole ca bradul
și tare, tare ca un crez.

CREZ

Cred într-unul Dumnezeu,
Tatăl ziditorul,
dar mai cred și-n neamul meu,
înfrățit cu dorul.

Cred în sfinți, dar și-n voinici,
cred în flori și-n cremeni,
căci tăcuții mucenici
cu haiducii-s gemeni.

Dar mai cred că într-o zi,
aspru, din furtună,
neamul meu se va trezi
cu securea-n mână.

Și-atunci ierte Cel din cer
liftele spurcate,
căci prin sânge și prin fier
ne-om croi dreptate.

Cred într-unul Dumnezeu,
Tatăl ziditorul,
ce-a-nfrățit în neamul meu
sfântul crez cu dorul!

CAVALCADA

În freamăt lung de mare treapăt
pe armăsari de-aramă grea,
gonind s-ajungă pân la capăt,
înălți, cu pumnul pe plăsea,
atâția trec și râd cum șchioapăt
în urma lor, pe gloaba mea.

În urma lor pe gloaba mea!

Galopul lor înghite poște,
potcoava sfarmă cremenea,
sau scoală smârcuri să mă-mpoște
cu smoala-i putredă și rea,
căci m-au lăsat la zeci de poște
în urma lor, pe gloaba mea.

În urma lor pe gloaba mea!

Nu-i poticnește-n drum nici sete,
nici răni nu-și spală la cișmea,
nici munții nu le stau perete.
Eu cad în fiecă vâlcea,
las zdrențe-n fiecă scaete,
julit mă urc pe gloaba mea.

În urma lor pe gloaba mea!

Și cum merg cetele buimace
spre nicăieri, spre nimenea,
se-afundă goana în băltoace
și cade primul frânt din șa.
Pe lângă șanțu-n care zace

eu trec la pas cu gloaba mea.

În urma lor pe gloaba mea!

Și rând pe rând încep să cadă,
le sună zaua a tinichea,
eu n-am nici zale, n-am nici spadă,
dar cred într-un crâmpei de stea;
și-n timp ce corbii vin să-i roadă
târâș mă urc pe gloaba mea.

‘Naintea lor pe gloaba mea!

ARBORII

În brazi, în paltini, în stejari
eu am părinți și frați și neamuri.
Nu frunză tremură pe ramuri,
ci numai ochia adânci și mari.

Toți dacii de la rădăcină
ard în molizi, sub largi cununi.
Pe cer, cu vârfuri de goruni,
scriu uricarii, cu lumină.

În frasin, ca-ntr-un vechi altar,
slujește încă un vlădică.
În creanga dârză se ridică
o mână aspră de plugar.

Iobagii cresc din răzvrătire
în fagi, alături de plăieși.
Câte-un bunic, câte-un uncheș
aud în orice plop subțire.

Zugravi de vis ori octoih
șoptesc prin scorburi către seară,
lângă poeți care-nălțară
din flăcări lacrimă de stih . . .

Și eu totuna cu străbunii
în cel de mâine, cel de azi,
voi murmura în ulmi și brazi,
cu toate foșnetele lunii.

P O V E S T E

Am avut un copil și-o nevestă
Acum o sută, o mie de ani.
Auziți păianjeni? Auziți șobolani?
Am avut un copil și-o nevestă.

Când a fost fericirea aceea
cu chipuri pământești diafane?
Innecuri, sfârșituri de lumi, uragane,
mi-au smuls din viață odrasla, femeia.

Au trecut o sută, cinci sute de ani,
s'au rupt munții și-au crescut bozii.
Rareori ca dinamita fac explozii,
amintirile ascunse prin bolovani.

Și în tăcerea lor scurt detunată
un chip îmi zâmbește și coase.
Din pat, două mâini mici, somnoroase,
întinse, parcă mă fulgeră: "-Tată!"

Aicea nu-mi spune nimeni pe nume,
Trec sutele de ani la'ntâmplare.
Aicea sunt: mă, ăla, un oarecare,
apoi cad iarăși în bezne postume.

Dar ce-i? S'a rupt cerul? E mort Dumnezeu?
Și suntem numai trei din toate?
Viața-i de scrum și am rămas în cetate
doar noi: veșnicia, celula și eu!...

De-aș zări măcar o frântură de stea!
Ce fiară-i veșnicia, ce fiară!
I-aș cere să-mi dea un capăt de sfoară
și de milenii să mă spânzur cu ea.

DON QUIJOTE

Mi-oi râcâi cu grijă rugina de pe za
și-n pod găsi-voi spartă o chivără, m-auzi?
I-oi drege buza știrbită la loc, din mucava
și o voi ține-n brațe, timp lung cu ochii uzi.

Mi-oi ascuți de-o piatră, cu gând-n lume, lancea
și-o noapte aștepta-voi în friguri zorii, când
mi-oi săruta mârțoaga pios pe botu-I blând
și coi porni alături cu soarele din Mancha.

În urmă Sancho Pancha își va certa mereu,
proptindu-se-n câlcâie, măgarul său cuminte.
Va da din cap prostimea: -Este nebun! Dar eu
voi merge numai cântec și numai vis-nainte!

hei, cine-o să mai aibă veșmânt medieval
mai scump ca zaua-mi ștearsă cu grijă de rugină?
Ca Rosinanta nimeni n-o să mai aibă cal
Și nici un vis ca visu-mi să ardă de lumină . . .

Și totuși, huiduită-mi va fi armura-n drum
și nimeni cavalerul cel blând nu-l va-nțelege
cât e de trist în umbra castelelor de fum,
însângerat de pietre și vânăt de ciomege.

Însețoșat, hngiul nu-mi va întinde cana,
iar aripile morii mi-or rupe carnea, dar
m-o duce scutierul călare pe măgar
și voi porni în lume să-mi aflu castelana . . .

Iar când s-o rupe lancea bucăți în arături
și-o face idealul din mine carne vie,

atuncea cavalerul să moară o să vie
cu trupul către vatră și gândul către zări . . .

Întors să mor alături de-o veche lumânare
voi auzi pe Sancho plângând și pe preot:
-Cum a putut să-ncapă un vis atât de mare
în trupul ăsta firav și slab de Don Quijote?

Mi-oi năluci atuncea că am învins toți zmeii,
că sunt biruitorul întregului pământ;
îmi va închide ochii, blând, mâna Dulcineii
și voi muri departe de morile de vânt . . .

MORMÂNTUL CĂPITANULUI

De-aici'nainte, vremea se măsoară
cu trudnicile tale oseminte,
și veacul care curge peste țară
începe din cenușa ta fierbinte.

Mergi printre noi cu sfânta-ți moarte vie,
ne tămâiezi cu marea ta tăcere...
Mormântul tău e numai înviere,
prin tine luminăm de veșnicie.

Prin tine bem, setoși, din Mântuire,
prin tine doar, ne-am curățit de zgură...
Izvor ne ești și cină și zidire
și patrafir și cuminecătură...

Esti azima pe care'n plâns o cere
inima noastră pururea flămândă.
Ești drumul nostru către zări de miere,
ești perna pentru tâmpla fumegândă...

Esti ruga Țării pentru biruință,
mistria noastră'n aur ferecată,
dalta de foc înfiptă în credință...
Mormântul tău e viața noastră toată.

Venim lângă țărâna ta iubită,
și umbra ta, prin smirnă și balade,
ne-atinge cu plutirea ei sfințită
și se preschimbă'n torțe și în spade.

Cu duhul tău -mireasmă de grădină-
ne miruim, sub zâmbet de icoane.
Culegem din mormântul tău lumină
și ne spălăm obrajii de prigoane.

Luăm un pumn de lut din groapa sfântă
și-l punem pe vechi răni de închisoare;
și rănile din noi tresar și cântă,
se fac medalii și zâmbesc în soare...

Dar de-or veni, cândva, cu pași ușarnici,
la groapa ta, mișeii și viclenii,
și se vor bate'n piept cu pumni fățarnici,
slăvind lumina sfintelor vedenii,
Mormântul tău, gemând, să se ridice
și duhul tău, țâșnind din veșnicie,
într'un năpraznic fulger să despice
pângăritoarea lor nimicnicie!

MORȚII

Pe sub fereastră trec sicrie
cu trupuri reci de camarazi;
trecură ieri, trecură azi,
numărul lor cine-l mai știe?

Căruțul tras de un ocaș
pe drumul plopilor îl duce;
nu sunt nici prapuri și nici cruce
și nici-o vamă prin oraș.

Nici o logodnică nu plânge
în urma mortului uitat,
ci din văzduhu'nvolburat
o pană galbenă se frânge.

Noi stăm la geam, privim în zare
cum fâlfâie aripa morții
și ne'ntrebăm: pe mâine, care
o să-l atingă zarul sorții?

VOI N'ATI FOST CU NOI IN CELULE

Voi n'ați fost cu noi în celule
să știți ce e viața de bezne,
sub ghiare de fiară, cu guri nesătule,
voi nu știți ce-i omul când prinde să urle,
strivit de cătușe la glezne.

Voi n'ați plâns în palme, fierbinte,
străpunși de cuțitul trădării.
Sub cer fără stele, în drum spre morminte,
voi n'ați dus povara durerilor sfinte
spre slava și binele țării.

În cântec cu noi laolaltă
trecând printre umbre pereții,
voi n'ați cunoscut frumusețea înaltă
cum dorul irumpe, cum inima saltă
gonind după harfele vieții.

Ce-i munca de brațe plăpânde,
ce-i jugul, ce-i rânjet de monstru,
cum scârțâie osul când frigul pătrunde,
ce-i foamea, ce-i setea, voi n'aveți de unde
să spuneți aproapelui vostru.

Voi nu știți în crunta 'nchisoare
cum minte speranța și visul,
când ușile grele se'nchid în zăvoare,
și'n teama de groaznica lui încleștare
pe sine se vinde învinsul.

Ați stat la ospete'ncărcate
gonind după fast și orgoliu,
nici milă de noi și nici dor, nici dreptate,
nici candelă-aprinsă și nici libertate,
doar ghimpii imensului doliu.

Așa sunteți toți cei ce credeți
că pumnul e singura faimă.
Fățarnici la cuget, pe-alături ne treceți,
când noi cu obraji ca pământul și vineți,
gustăm din osândă și spaimă.

Când porțile sparge-se-or toate
și mortii vor prinde să urle,
când lanțuri și ziduri cădea-vor sfărmate,
voi nu știți ce'nseamnă'nvierea din moarte,
câci n'ați fost cu noi în celule.

VECINUL CARE-A MURIT

In celula de alături a murit alaltăieri unul.
Era un viețuș ofticos.
Tusea-i sunase mai neagră de cum e ceaunul,
și-o noapte-a vărsat sânge pe jos.

Sta zugravit cu vâpsele sărace - sfânt pe șindrilă -
când lacătu'n zori a svâcnit.
Amar, înlemnise obrazul în crâncenă silă.
Gardianul așa l-a găsit.

Au venit alti doi paznici, trăgând mohorâți din
țigară,
și'ntr'o pătură ruptă l-au pus.
Mâna-i curgea ca o zdreanță din uniformă-i
murdară,
și ei l-au luat și l-au dus.

Galbeni, de după zăbrele pândeau, tăcuti,
osândiții
cum leșul afară e scos.
Pe gardieni și pe mort ploua vânăț, după tradiții,
vânăț, târăgănat și cleios...
In celula de alături a murit alaltăieri unul.
L-au luat și l-au dus de la noi...
Dar, noaptea, când ploșnița suga și luna e ca
tutunul,
ocnașul mort a venit înapoi.

Mi-a venit la vizetă cu pașii de frunze: - Hai,
frate.
Am sărit de pe scândura mea.

Obrazul și ochii-i luceau de fericiri dilatate,
și putreda-i gură zâmbea.

-Hai, frate, mi-a spus, și-un freamăt parcă-l bătea într'o
dungă.

M'așteaptă afar' un landou.

Deasupra temniței m'am plimbat cât e noaptea de lungă,
și plec cu landoul din nou.

Nu, nu m'au ros niciodată oftica, foamea,
păduchii,
în stele am grajd de aur curat.
Landoul meu are ocale de-azur pe roate, pe
muchii,
noaptea'n celulă mi l-am lucrat.

Vecine, văzduhul ne cheamă vibrând din vechi
violoncele.
Vezi Calea Laptelui, sus, peste noi?
E drumul ocnașilor: uite, i-am întâlnit printre stele
din lanțuri sunând, în convoi.

Vino cu mine. Din rogojină fă-ți verde trăsura.
Sunt paturi albe sus, și sunt pâini.
Ne-așteaptă'n luceafăr Iisus, cu lapte cald și
prescură
și-un pahar plin cu lacrimi, în mâini.

UN CIMITIR DE DEȚINUȚI

Alături de temniță, pe-o rână, pe-o coastă,
cimitirul nostru tace, adastă,
așteaptă sicrie sărace
cu număr de smoală scris pe capace...

Cimitir fără iarbă, doar humă
ocolit ca o molimă neagră de ciumă,
cimitir fără poveste
unde nu'ngenunchează neveste,
unde mame nu plâng,
unde nu s'aud lacrimi de țânc.

Crucile strâmbe și șchioape
vrură să fugă, să scape,
dar numai o clipă rebele
- parcă somate de sentinele -
au stat... s'au supus,
au ridicat mâinile în sus...

Uite, gardianul le pune în fiare
pentru încercare de evadare!

Cât este ziua de lungă,
vântul le numără'n dungă:
cinci, zece, treizeci, toate la fel.
Toți deținuții prezenți la apel,
toți aliniați pe tăpșan
ca la inspecția domnului Prim-Gardian.

Cât este seară și umbră,
cimitirul tainelor umblă.
Cât este noaptea de'naltă,
cimitirul tainelor tresaltă.
Când luna iese pe coame,
crucilor parcă le e foame,
și în gropi de nămol, osândiții,
flămânzii, lihniții, trudiții,
cu brațele'ntinse spre lună
cer pâine caldă și bună...

Când stelele cad fumegânde,
crucile's haite flămânde
și gropile șoptesc între ele în șoapte:
-Hei, mâine sau poimâine noapte,
poate-or sosi să scrâșnească'n noroi
și cinci sute treizeci și doi*)
sau opt sute șapte*)...

*) 532 (numărul de încarcerare al lui Radu Gyr);

*) 807 (numărul de încarcerare al Prințului Alexandru Ghica).

O, BRAD FRUMOS...

O, brad frumos, ce sfânt păreai
în altă sărbătoare.
Mă văd copil cu păr bălai
și ochii de cicoare.
Revăd un scump și drag cămin
și chipul mamei sfinte,
imagini de Crăciun senin
mi-apar și azi în minte.

Un brad cu daruri și lumini
în amintiri s'arată.
In vis zâmbește ca un crin
copilul de-altădată.
Intregul cer era deschis
deasupra frunții mele.
Azi strâng doar pulbere de vis
și numai scrum din stele.

Copil bălai, Crăciun și brad
s'au stins în alte zile.
Azi numai lacrimile cad,
pe'ngălbenite file...
Azi nu mai vine Moș Crăciun
cu barba-i jucașe,
ci doar tristețile mi-adun
să-mi plângă lângă ușe...

In bezna temniței mă frâng
sub grele lespezi mute,
și-mpovărat de doruri plâng
pe amintiri pierdute.
Omătul spulberat de vânt

se cerne prin zăbrele
și-mi pare temnița mormânt
al tinereții mele...

FOAMEA

Lacătul a gemut în ființa-mi întreagă.
Paznicul zăvoarele a tras
și în celulă am rămas
Eu și Foamea slăbănoagă.

O văd ca prin vis, ca prin ceață,
cum se despoaie fără rușine
și țopăie cu buricul la mine
și singuri stăm față în față.

Aș strivi-o cu pumnul ca pe o târfă
nălucă de oase și piele
dar degetele nu-s ale mele
și brațul mi-i moale de cârpă.

Muceda terci-mămăligă,
vedenie-n vis a fost parcă,
în blid și în lingura bearcă
vor dinții din nou să se-nfigă.

I-aș linge peretului galbenul lapte
cu aspra mea limbă de mătă . . .
Pernele astea de urdă m-ațâță
și stelele-afară sunt ca perele coapte! . . .
Aș ronțai moloz în unghere,
aș suga un colț de saltea . . .
Deschide-te sobă, ca o cișmea
gâlgâitoare de miere.

De ce nu se face așa, o lumină
să văd că-n ușa celulei răsare
Maica Domnului c-o strachină mare
cu lapte și azimă plină . . .

Doamne, cum s-or ospăta alții,
morman de oase și pâine.
Ah! Zodia mea de fiară, de câine,
cum mi-au dospit-o sfinții, înalții!

LANȚURI

Vă privesc prinse zdravăn de glezne cu nituri,
Fac pas, vă aud zornăind fierăria,
Crâncen mă simt priponit de garnituri,
Așa m-a legat de ea veșnicia.

Mă culc, mă ridic, sun din carne, din oase,
Pâinea mea sună, apa mea sună, somnul meu
sună,
Parcă întreg sunt făcut din fier și furtună
Pe nicovală și sub baroase.

Ca lupii mă rupeți, ca iadul mă frigeți,
În țipătul vostru satana mă strigă . . .
În rărunchi, în plămâni, cătușa mi-o-nfigeți,
Până și-n inimă am o verigă . . .

Lanțuri, vă pipăi cu ură zangătul groaznic . . .
m-ascund, mă îngrop, nu scap de teribilul sunet . .

și totuși, v-am mai purtat altădată fierul
năpraznic,
sunetul vostru în trup mi-a rămas ca un tunet.

Lanțuri, lanțuri, îmi amintesc de voi foarte bine.
Departe, departe, în plumbul topit al amiezii
Tot voi m-ați legat de grozave ardezii,
Vulturi de foc să rupă așchii din mine . . .

ZILE

Marți, miercuri, sâmbătă, luni,
zile neutre, fără de formă,
ca o ceață enormă
peste genuni.

Bună dimineața, celulă,
noapte bună, zăbrele,
sparge-v-aș ca un dulău în măsele,
rupe-te-aș cu dinții, celulă!

Stau în timpul groaznic de gol,
bătut de vânturi toride,
cu tălpile-n veacuri lichide,
ca-n ocean un atol.

Temniță, temniță, turbată cățea,
cum joci în somnul meu paparuda!
Viața, viața de-afară, zăluda,
cum ți-ar da foc inima mea!

Marți, miercuri, vineri . . . Ce zi e oare?
Săptămâna e-o namilă moartă,
insula mea nu-i pe nici-o hartă,
lunile mele nu trec prin calendare . . .

Luni, miercuri, joi . . .Duce-ți-vă dracului,
zile-mpuțite, zile stătute!
Cin' să vă urmeze negrele sute
De-aici din gura veacului?

PLIMBAREA ÎN CERC

Din moartea noastră.nchisă de milenii
ne scot în curtea hâdă gardienii.
Cu ochii goi și plini de suferință,
ne învârtim într-o circumferință.

Călcăm atenți, mecanice cadențe
făcând maneju-acestei penitențe,
reglementar, sub cerul ca o zdreanță,
toți, unul după altul, la distanță.

Cu mâini de mort, cu fețe de mumie,
strigoi în uniforma pământie,
în geometria cercului tăcerii,
tăcem, cum ne ordonă temnicerii.

Ce veșted pare în ziua incoloră
văzduhul jumătăților de oră,
ce mic e basmul lumii și ce slut e,
când pașii dau ocol în trei minute.

Cum universu-ntreg încape-n bliduri,
în micul nostru cosmos dintre ziduri,
și cum măsura vremii n-o mai bate
decât în rostul pâinii-nfulecate,

azi nu ne pasă dacă mai tresaltă
destinul nostru searbăd ca o baltă,
cum nu ne pasă dacă-I luni sau miercuri
domesticii, geometricelor cercuri.

Ieri, ne sugeau aducerile-aminte;
azi nu ne pasă ce-a fost înainte . . .

Cu ochii grei și supti de suferință,
ne-mpleticim într-o circumferință.

JIND

Uneori, noaptea, dintre ziduri severe
fur prin poarta de fier ferecată
o zdreanță de stradă sau câte-o muiere.
Cu gura mai roșie ca o mușcată.

Un haimanalâc pe chei până-n zori.
Ah! O beție-ntr-o crâșmă uitată;
și dragostea ridicată de subțiori
mușcată și îmbrățișată.

Seara, sub mâna ce vrea să alinte
pâinea de orz și tărâță
puternică, neagră, fierbinte,
zvâcnește viu ca o țâță . . .

Dar nu! Celula este murdară,
mă strânge de gât, mă sugrumă.
Noapte, sorbi-ți-aș drojdia-amară
și canea ta rece de spumă.
Aș trage o dușcă, pe beregată,
de libertate și de lumină
ca un trascău care-mbată,
ca o praștină . . .

Năuc, prin vizetă ochilul urmărește
ca din străfundul unei gropi
cum domnișoara lună scâncește
siluită de plopi.

IISUS ÎN CELULĂ

Azi noapte Iisus mi-a intrat în celulă.
O, ce trist și ce'nalt părea Crist!
Luna venea după El, în celulă
și-L facea mai înalt și mai trist.

Mâinile Lui păreau crini pe morminte,
ochii adânci ca niște păduri.
Luna-L bătea cu argint pe veștminte
argintându-I pe mâini vechi spărturi.

Uimit am sărit de sub pătura sură:
- Doamne, de unde vii, din ce veac?
Iisus a dus lin un deget la gură
și mi-a făcut semn ca să tac.

S'a așezat lângă mine pe rogojină:
- Pune-mi pe răni mâna ta!
Pe glezne-avea urme de cuie și rugină
parcă purtase lanțuri cândva.

Oftând și-a întins truditele oase
pe rogojina mea cu libărci.
Prin somn lumina, dar zăbrelele groase
lungeau pe zăpada Lui, vârgi.

Părea celula munte, părea căpățână
și mișunau păduchi și guzgani.
Am simțit cum îmi cade capul pe mână
și-am adormit o mie de ani...

Când m-am trezit din afunda genună,
miroseau paiele a trandafiri.

Era noapte și era lună,
numai Iisus nu era nicăiri...

Am întins brațele, nimeni, tăcere.
Am întrebat zidul: nici un răspuns!
Doar razele reci, ascuțite'n unghere,
cu sulița lor m'au străpuns...

- Unde ești, Doamne? Am urlat la zăbrele .
Din lună venea fum de cățui...
M-am pipăit... și pe mâinile mele,
am găsit urmele cuielor Lui.

IDENTITATE

Ești, Doamne, bun; eu, pământean și rău!
În dragoste nu-ți seamăn, nici în milă,
dar după răni, sunt chip din chipul Tău
de par dospit din cer, nu din argilă.

Nu Ți-am râvnit nici razele subțiri,
nici tălpile străpunse de piroane,
dar Tu mă faci părtaș la răstigniri
să-Ți tot îngân osânda la icoane.

Sfințit de cruci pe care nu le-am vrut
și de-nvieri pe care nu le-aș cere,
nu știu, Tu te cobori la mine-n lut,
sau eu mă urc spre raiul Tău, bând fiere?

Cu necesită slavă Tu mă-ncarci
și-n cuie, când sfințenia mă frânge,
oftând mă uit la rănilor prea largi
și-Ți cresc alături, sânge lângă sânge . . .

DENIE

Și primăvara parcă era alta,
curgea și luna altfel pe zăplaz . . .
Pe-atunci nu ne cioplise-n stânci cu dalta
meșterul timp, nici frunte, nici obraz.

N-aveam tăiate-n cremene nici fața,
nici lacrima, nici frunza cu cununi.
Mai mirosea a zmeură și viața
și inimile noastre a căpșuni.

Pe-atunci purta și vântul flori în chică
și cântecul pe frunte, prour nou,
și-n fiecare cuib de rândunică
pui de heruvi țâșneau din orice ou.

Căzând din cer ori coborând din lună,
ne așteptau caișii în pridvor;
mergeam cu ei la denii, împreună,
și ne-nchinam ca ramurile lor.

Iisus venea cu roua în potire,
priveam adânc în ochii Lui adânci,
și înviam în orice răstignire,
când surâdeam pe crucile de-atunci . . .

JUDECATA DIN URMĂ

Prigonit ca o fiară prin smârcuri imunde,
cu găuri în tâmples, orbite afunde,
rupt ca un steag, cotropit de cangrenă,
sfâșiat de bice ca furu-n arenă,
în lanțuri, cu gloanțe ce carnea îmi scurmă,
așa voi sosi la Judecata din urmă!

Alb, vei străluci sub zăpezi boreale,
eu, vână de durere, voi sta înainte.
Rece vei fi sub varul gloriei Tale,
eu, cu durerea, fi-voi fierbinte.
Și glasul din genuni va răsună de-odată:
- Hai, omule, vorbește! E Marea ta Judecată!

Atunci voi urca pe înaltele trepte
și-ngenunchiind sub abside,
cu zâmbet de sânge pe buze livide,
îți voi răspunde cu, trupul inert:
- Pentru toate rănilile nedrepte,
Doamne, eu Te iert . . .

A VENIT ȘI-AICI CRĂCIUNUL
(O, ce veste minunată!)

A venit și-aici Crăciunul,
Să ne mângâie surghiunul;
cade albă nea
peste viața mea,
peste suflet ninge.
Cade albă nea
peste viața mea
care-aici se stinge.

Tremură albastre stele
peste dorurile mele;
Dumnezeu de sus
în inimi ne-a pus
pâlpâiri de stele.
Dumnezeu de sus
în inimi ne-a pus
numai lacrimi grele.

Maica Domnului curată
Adă veste minunată.
Zâmbetul tău drag
înflorească-n prag
ca o zi cu soare.
Zâmbetul tău drag
îl așteaptă-n prag
cei din închisoare.

Peste fericiri apuse
tinde-Ți mila Ta, Iisuse.
Cei din închisori
Te așteaptă-n zori,

pieptul lor suspină.
Cei din închisori
Te așteaptă-n zori
Să le-aduci lumină.

STEAUA PRINDE SĂ LUCEASCĂ
(O, ce veste minunată)

Steaua prinde să lucească
peste ieslea-mpărătească
și din nou trei magi
varsă din desagi
aur și tămâie.
îngerii de sus
magilor le-a pus
cerul sub călcâie.

Lumea-n cântec se deșteaptă,
pe Mesia Îl așteaptă.
Zâmbete cerești
intră pe ferești,
vin în orice casă
și în orice gând
arde tremurând
câte-o stea sfioasă.

Numai temnița posacă
a-mpietrit sub promoroacă.
Stăm în beznă grea,
pentru noi nu-i stea,
cerul nu se-aprinde.
Îngerii grăbiți,
pentru osândiți,
nu aduc colinde.

O, Iisuse Împărate
Iartă lacrimi și păcate .
Vin să-nchizi ușor
Rănille ce dor,

visul ni-l descuie.
Noi Te-om aştepta
Căci pe crucea Ta
Stăm bătuţi în cuie.

ZICEAM

Zicea: -Dați-mi dalta, barosul,
să-mi taie cătușele, fierul,
flămândul din mine, setosul,
să-ncalece noaptea și cerul.

Strigam: -Dărâmați-mi pereții
și spargeți-mi poartă și vreme,
să pipăi, să văd miezul ceții,
s-aud pașii Umbrei Supreme! . . .

Și lanțul plezneștepe glezne
și tunet e zidu-n cădere.
Se sfâșie pietre și bezne
în crâncena lor despuiere.

Și toate sunt crude și goale.
Și taina de foc își descheie
mtasea ei grea din paftale,
precum un trup alb de femeie.

Că doare cumplit pipăitul,
îmi sângeră văzul sub geană
și-auzul și-nvârte cuțitul
în cugetul meu ca-ntr-o rană.

Lumina e bici, vijelie
de flăcări, pădure de ace,
și gândul, ce șoim vrea să fie,
se-ntoarce biet pui în găoace.

Și ochii treziți să pătrungă

tărâmurii ce n-au mărginire,
ca fripți se grăbesc să se-ascundă,
fugind înapoi în orbire.

Mă-neacă, mă arde oceanul
minunii, ca plumbu-n cuptoare
și zic: -Dați-mi iarăși ciocanul
să-mi bat lan-uri noi la picioare.

Și strig: Am privirile arse,
răpuse cad jos ca ereții . . .
zidiți-mi aripile-ntoarse
și-mi puneți la loc toți pereții.

ANTITEZE

N-ai dezmierda, de n-ai ști să blestemi,
surâd numai acei care suspină,
de n-ai fi râs, n-ai fi știut să gemi,
de n-ai fi plâns, n-ai duve-n ochi lumină.

Și dacă singur rana nu-ți legai
cu mâna ta n-ai unge răni străine,
n-ai jindui după un colț de rai,
de n-ai purta un strop de iad în tine.

Și nu te-nlți în slăvi dacă nu cazi
cu fruntea grea în pulberea amară,
iar dacă-nvii în zâmbetul de azi,
e c-ai murit în lacrima de-aseară.

URCUȘ I

Ades îmi frige-un jărăgai
adâncu cărnii-nfierbântate
și-aș tot sui pe brânci, pe coate,
urcuș, întoarcerii în rai.

Poate-am lăsat acolo sus
bucăți din aripile mele,
de mi se face dor de stele
și m-aș tot duce, drum nedus.

Poate-am uitat acolo-n cer
cenușa feței de-altădată,
sau poate vocea mea schimbată
mă cheamă undeva-n eter.
Ca de-o mireazmă mă îmbăt
la glasul meu din alte ere
și pentr-o clipă prind putere
să urc în ceruri îndărat.

O clipă sui și iar mă fac
cădere moale și afundă.
Urcușul meu a fost secundă
iar carnea mea rămâne veac.

Atât de dulce știu să cad
și-atât de greu mă-nalț în sfere,
că rădăcina mea în cer e,
iar fructul meu se coace-n iad.

URCUȘ II

Din când în când îmi arde-un jărăgai
adâncul cărnii mele-nveninate,
aș vrea să urc pieptiș, pe brânci, pe coate
bolovănișul întoarcerii în rai.

O clipă urc, apoi căzând mă fac
rostogolire moale și sfundă,
am fulgerat văzduhul o secundă,
dar trupul meu rămâne tot în veac.

Atât de dulce-am învățat să cd
și-atât de rar și greu mă-norc spre stele
că rădăcina mea în cer e,
dar rodul meu se coace tot în iad.

LACRIMI

Gonit din raiul lui, pesemne,
un înger trist ni le-a adus,
menirea lor în noi să-nsemne
că-n lut mai zace-un strop de sus.

Spălăm cu lacrimi răni și spade,
sfințim cu lacrimi un sărut,
din lacrimi ridicăm arcade
pe unde viața ne-a durut.

Zvârlim în ele pietre grele
și scoatem saci de aur, grei,
topim un pumn de spini în ele
și facem scări de funigei.
Din lacrimi punem pod genunii,
din lacrimi înviem mereu,
și împletind din lacrimi funii,
ne priponim de Dumnezeu.

ÎNSCRIȚIE PE UȘA UNUI HAN

Sfințită fie pâine și fiertură
și vinul de pe masa mea sfințit
de pleci în zori cu zâmbetul pe gură,
ori de te-ntorci plângând în asfințit.

Pe masa mea vă fie pâinea sfântă
și ție cel ce pleci țătm nou s-atingi
și ție cel ce vii cu spada frântă
de sub cetății unde n-a fost dat să-nvingi.

Pe-același pat v-am pregătit culcușul,
pe-aceeași masă bîlde la un loc,
ca să-nfrățesc căderea cu urcușul
și lacrima cu clipa de noroc.

TOAMNĂ

Plopi mai limpezi decât geața
și-au tras spadele afară.
Spune-mi bună dimineața,
Inimă trezită iară.

Frunze reci pe ramuri ciunte
mă privesc cu ochi rotunzi.
Bună dimineața, frunte,
Care spinii mi-i ascunzi.

Parcă ceru-ntreg de fum e,
strada numai mângâieri.
Bună dimineața, lume,
care m-ai lovit și ieri.

Parc-o pasăre înfrântă
a țipat în pumnul strâns.
Bună dimineața, sfântă
bucurie de-a fi plâns!

ATÂȚIA MORȚI, ATÂTEA OSEMINTE

Avem atâția morți, atâtea oseminte,
că fruntea-i grea de amintirea lor.
Purtăm în piept solarele morminte
și de lumină coastele ne dor.

Atâția morți, atâtea oseminte,
vezi, sufletul lor vine din grădini
și ne sărută pleoapele fierbinte,
precum un vânt de seară plin de crini.

Atâția morți, atâtea oseminte,
ne cresc în vis ca o capatepeteasmă
și umbra lor dumbravă de argint e
și tremură flori albe de mireasmă.

Atâția morți străfulgeră inele
pe fruntea zodiacului aprins.
Cu frunțile de s-au izbit de stele,
cu jertfele de ceruri s-au atins.

Cutremurați de-aducerile-aminte,
cu ochii incendiați de-un sfânt mister,
privim cum zilnic alte noi morminte
se-nalță pajuri albe către cer.

Să pună țării temelii de fier!

NU ȘTIU CUM VA FI ZIUA ACEEA . . .

Nu știu cum va fi ziua aceea,
vor trece peste lume crunte roți
-ca tunetul cu grii lui saboți-
sau poate-o arde-n cer Casiopeia,
nu știu cum va fi ziua aceea,
dar vom pleca pe rând toți, toți . . .

Nu știu cum va fi clipa pentru unii,
s-or agăța de prag cu braț flămând?
Alții, voind să plece mai curând
și beți de țuica tare a furtunii,
nu știu cum va fi clipa pentru unii,
dar vom pleca cu toții, rând pe rând . . .

Și de-or pleca și cei ce n-or s-adune
pe frunte nici un spin aurifer,
cu toții știm -la porțile de ger-
că veșnicia-i tot ce ne rămâne
și nu rămân doar cele care pier.
Toți vom pleca, dar nimeni nu va spune
Că n-a avut în el un strop de cer
și toți vom duce-n noi câte-o minune . . .

ÎNTOARCEREA LUI ULISE

În fruntea mesei stau cu mirt pe tâmpile,
dar dorm de mult sub zidurile Troii.
Mesenii beau și cupa mea se umple
-voi beți cu morții și cinstiți strigoii,
eu am rămas sub zidurile Troii . . .

Eu am rămas sub zidurile Troii
și cu prietenii mei morți în fundul mării;
se rumenesc berbecii grași și boii
zadarnic în miresmele frigării.

Eu am rămas sub zidurile Troii
sau rătăcesc pe mare cu vâslașii
-întors acasă cum se-ntorc strigoii
acelora ce nu mai vin cu pașii- .

Mă pipăiți pe umeri, pe veșminte,
încredințați că m-am întors ‘napoi;
dar eu sunt numai sute de morminte
în leșul care umblă printre voi.

Voi îmi vorbiți de temple, de pilaștri,
despre noi zei ce-n urma mea crescură . . .
Eu vă băsmesc de morții mei albaștri
rămași sub Troia sau în mări de zgură.

Uleiuri cu miros adânc de floare
sângele Troii de pe trup nu-mi spală,
căci dincolo de orice scaldătoare,
port morții scumpi pe mine tencuială.

În cinstea mea chemați aezi la cină

Să mă slăvească ca pe toți eroii;
dar numai umbra mea cu voi închină,
eu am rămas sub zidurile Troii.

Iar când pe sânul alb al Penelopei
las fruntea în adânc culcuș fierbinte,
eu sânger încă-n lupta cu ciclopii
ori rătăcesc pe mări cu oseminte.

Cu darnice săruturi ne-nterupte
muierea îmi dezmiardă la-ntâmplare
pe piept, pe umăr, rănilor din lupte,
crezând că urma lor nu mă mai doare.

Ci eu sunt tot o rană nevăzută
și răni sunt ochii aștia triștii, goii . . .
Nevasta mea sau morții mă sărută
Întorși acasă din cenușa Troii?

Din nou mă văd pe valuri cu năierii,
din nou mă bat în spade cu strigoii.
Alunec dintre coapsele muierei
și mă-ntorc iar sub zidurile Troii . . .
Eu am rămas sub zidurile Troii!

NOI NU AM AVUT TINEREȚE

Noi nu am avut tinerețe,
să spumege viața în cupe;
priveam cum din crengi pădurețe
un fruct de otravă se rupe.

Nici lauri, nici mirt și nici roze
n-au vrut pentru noi să zâmbească.
Tot cerul de-atunci de moloze;
luceafărul, tânăr de iască.

Noi nu am avut Heidelberguri
cu blonde iubiri diafane;
pe clare și reci iceberguri
în vis noi nu am plutit pe oceane.

Cu lavalier boeme
noi n-am fost pe sub harfele lunii;
pe noi nu ne-au nins în poeme
nici vișinii nopții, nici prunii.
La balul luminii-n caretă
n-am fost pe celeste terase;
scriam doar pe inimi cu cretă
un spin, încă trei, încă șase.

Noi n-am strâns medalii din soare ,
ci noaptea-m cules, pe tăcute,
stropi negri și grei în ulcioare,
prelinși de pe cruci nevăzute.

Cântam! Era sânge poemul!
Hoream! Curgeau lacrimi pe fețe!
Zâmbeam! Și-n surâs sta blestemul!

Noi nu am avut tinerețe.

Mereu șchiopătând prin dezastre,
mereu cu osânda pe frunte,
credeam că tot spini sunt și-n astre
și-n lună tot temnițe crunte.

Ce vânt secetos și fierbinte
ne-a frânt orice aripi răzlețe?
Căzuți în genunchi pe morminte,
noi nu am avut tinerețe!

Și-adună azi zdrențele anii
și visul ciubotele sparte.
Prin pod se aud chițoranii
cum petece rod mai departe.

Bătrâni, și cu fețe de ceață,
cu pași năclăiți în tristețe,
prin moarte-am trecut, nu prin viață.
Noi nu am avut tinerețe.

CUPRINS

Ofrandă	3
Indemn la luptă	3
Crezul	4
Crez	5
Cavalcada	5
Arborii	7
Poveste	8
Dan Quijote	9
Mormântul Căpitanului	11
Morții	12
Voi n-ați fost cu noi în celule	13
Vecinul care a murit	14
Un cimitir de deținuți	16
O, brad frumos	18
Foamea	19
Lanțuri	20
Zile	21
Plimbarea în cerc	22
Jind	23
Iisus în celulă	24
Identitate	25
Denie	26
Judecata din urmă	27
A venit și aici Crăciunul	28
Steaua prinde să lucească	29
Ziceam	30
Antiteze	31
Urcuș I	32
Urcuș II	33
Lacrimi	34
Inscripție pe ușa unui han	35
Toamnă	36

Atâția morți, atâția oseminte	36
Nu știu cum va fi ziua aceea	37
Întoarcerea lui Ulise	38
Noi nu am avut tinerețe	40